

الزامات نظری و عملی زیباسازی شهری در محیط های تاریخی

زینب رئوفی^{۱*}، منصور خواجه پور^۲

۱- عضو هیات علمی بخش مرمت دانشکده ی هنر دانشگاه شهید باهنر کرمان zraoufi@uk.ac.ir
۲- عضو هیات علمی بخش مرمت دانشکده ی هنر دانشگاه شهید باهنر کرمان mkhajepour@uk.ac.ir

چکیده

تجربه زیبا شناختی تجربه‌ای خوشایند و مطلوب است که به زندگی انسان ارزش و معنا بخشیده و به درک بهتر او از محیط کمک می کند. بخشی از این تجربه بین انسان و کالبد شهری شکل می گیرد. جنبش زیبایی شناسی شهری رویکردی است که نه تنها به خاطر زیبا نمودن بلکه به معنای ابزار کنترل اجتماعی از طریق راضی نگه داشتن مردم و پاسخگویی به نیاز آنها فضاهای شهری را مورد مطالعه قرار می دهد. گاهی محدوده های تاریخی شهر، متن و زمینه اجرای طرحهای زیباسازی تعریف می شوند تا با استفاده از این ابزار، به توسعه کیفی فضای کالبدی شهر و ارتقاء کیفیت زندگی شهری رسیده و با تبدیل شدن به مکانی موجه، منطقی و امن برای ساکنان، هم پاسخگوی نیازهای آنها باشند، هم رضایت خاطر آنها را افزایش دهند و هم سوژه‌ی یک عملیات بهسازی موضعی قرار گیرند و در اثر ترمیم های انجام شده عمر مفید شان تا اندازه ای افزایش یابد. در این نوشتار سعی شده است تا پس از بررسی تعاریف و مفاهیم مرتبط با موضوع زیبا سازی شهری و با تمرکز بر روی محدوده های تاریخی شهر با استناد به برخی از قوانین بین المللی حفاظتی، الگویی برای ارائه و اجرای طرح های زیباسازی در یک متن تاریخی پیشنهاد داده شود تا با ارائه ی راهکارهای حرفه ای امکان بروز خطاهای احتمالی در این زمینه را که دارای ارزش میراثی و تاریخی بوده و بخشی از هویت شهر به شمار می آید کاهش دهد.

واژه‌های کلیدی: زیباسازی شهری، کالبد و منظر شهر ، محیط تاریخی، بهسازی، هویت شهر

۱- مقدمه

این خوب زیستن و بهتر زیستن جمعیت ها که ریشه در وجه ذاتی و غریزی گرایشهای فرد، در دسترسی و بهره وری از شرایط زندگی بهتر دارد، از اصول حیات جمعی است که فرهنگهای محلی توانسته اند در طول روند تکاملات بشری، به کمک نهاد هایی که در درون خود دارند- بنابر میزان نیاز و توانایی- به آن بپردازند [۱] و بخشی از اصل خوب زیستن در ارتباط مستقیم با محیطی که زندگی اجتماعی فرد در آن شکل یافته قرار می گیرد. محیطی که زنده ماندن احساس و تفکر اجتماعی انسان متعلق به یک جامعه را در طول زمان تضمین می کند. فضای ساخته شده یا وجه کالبدی محیط جمعی، که در واقع تک تک اعضای یک اجتماع را در بر می گیرد با همه ویژگیهای کمی و کیفی خود، بی شک در خوب زیستن و آماده کردن شرایط زندگی بهتر و راحت تر برای ساکنان دارای تاثیری قطعی است؛ و این بدان معنا است که پایین بودن سطح ویژگیهای مذکور در هریک از بخشهای جدید و قدیمی یک محیط جمعی، زمینه ساز ایجاد یک محیط نامطلوب و بی کیفیت